Scan here to join the Tehillim & Torah WhatsApp Group!

בס׳ד

INSTITUTE FOR JEWISH CONTINUITY

Solemn Simcha: Understanding the True Nature of Purim

Rabbi Shmuel Silber

1. תהלים פרק ל פסוק יב

הָפַ֣כְתָּ מִסְפְּדִ֮י לְמָח֣וֹל לִ֣י פִּתַּ֣חְתָּ שַׂקִּ֑י וַתְּאַזְּרֵ֥נִי שִׂמְחָֽה׃

You have turned my lament into dancing for me; You loosened my sackcloth and girded me with joy.

2. רד״ק תהלים פרק ל פסוק יב

(יב) הפכת מספדי למחול לי. שהייתי מתאבל על נפשי אם תאבד, ואתה בשרתני ואמרת לי על יד נביאך: גם ה׳ העביר חטאתך לא תמות (שם) ...

3. רש״י תהלים פרק ל פסוק יב

ורבותינו דרשו כל המזמור על מרדכי ואסתר והמן, בפסיקתא זוטא, ואני אמרתי בשלוי, אמר המן, אליך ה׳ אקרא, אמרה אסתר וכו׳ עד היה עוזר לי הפכת מספדי למחול לי, אמר מרדכי וכל ישראל:

4. רד״ק תהלים פרק ל פסוק יב

הנה הפכת מספדי למחול לי. פתחת שקי, שאזרתי והתעניתי על חטאי, פִּתַּחְתָּ אותו בבשורתך. ותאזרני שמחה, תחת השק:

5. אסתר פרק ד פסוק ד

וַ֠תָּבוֹאנָה נַעֲר֨וֹת אֶסְתֵּ֤ר וְסָרִיסֶ֙יהָ֙ וַיַּגִּ֣ידוּ לָ֔הּ וַתִּתְחַלְחַ֥ל הַמַּלְכָּ֖ה מְאֹ֑ד וַתִּשְׁלַ֨ח בְּגָדִ֜ים לְהַלְבִּ֣ישׁ אֶֽת־מָרְדֳּכַ֗י וּלְהָסִ֥יר שַׂקּ֛וֹ מֵעָלָ֖יו וְלֹ֥א קִבֵּֽל׃

And Esther's maidens and her chamberlains came and told her, and the queen was extremely terrified, and she sent clothing to dress Mordecai and to take off his sackcloth, but he did not accept [it].

6. אלשיך על אסתר פרק ד פסוק ד

ויגידו לה ותשלח בגדים להלביש וכו׳ ולא קבל, והוא כי העולה על רוחה כי אין דבר הנוגע אל המלך שלא יהי לאל ידה לתקן, על כן אמרה בלבה כי לא יוכל לבא אל שער המלך להגיד לה בלבוש שק. על כן שלחה בגדים להלביש את מרדכי למען יוכל לבא אל שער המלך לדבר אליה והיא תדבר אל המלך בבוא עתה להקרא לפניו, ולא שלחה אליו לאמר ילך ללבוש בביתו למען נחץ בואו אליה:

7. ספרי דאגדתא על אסתר – מדרש פנים אחרים (בובר) נוסח ב פרשה ד ד״ה [ד, ד] ותשלח

ותשלח בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא קיבל. אמר איני זז מכאן עד שיעשה לי הקדוש ברוך הוא ניסים, כשם שעשה לראשונים, ביעקב כתיב וישם שק במתניו (בראשית לז:לד) ... ואף אני איני זז משקי עד שיעשה לי הקדוש ברוך הוא ניסים, לכך נאמר ולא קיבל.

8. מלבי״ם אסתר פרק ד פסוק ד

... ע״י שבא מרדכי בשער המלך, ותשלח רצתה לשמוע הדבר מפי מרדכי מה זאת ותשלח בגדים שילבש על השק באופן שיסיר שקו מעליו שלא יהיה על בגדיו רק תחת בגדיו ויוכל לכנוס בשער המלך, ולא קבל כי לא רצה להפסיק רגע מתחנונים, שזה כעוזב בטחונו מה׳ וסומך על עזרת בשר:

9. תפארת שלמה מועדים רמזי פורים ד"ה ותשלח

(ותשלח) יסוד גדול בחובת השמחה, שברוחב דעתה הבינה אסתר מיד שבודאי שמע מרדכי בשורה קשה ומרה, ולכן קיבל על עצמו להתענות ולצום כדי לקרוע רוע גזר דינו, אמנם סברה אסתר שאין זו הדרך הישרה שיבור בה האדם, כי גם בעת צרה וצוקה צריך להסיר את השק ולהתאזר במדת השמחה, **ורק על ידי השמחה אפשר לצאת מכל המצרים**, אך מרדכי הצדיק לא קיבל דבריה, וסבר דבעת כזאת צריך להתפלל אל ה' בשברון לב ומתוך מרירות, ונחלקו שניהם במעשה אשר יעשון, אמנם הקב"ה הכריע שהצדק עם אסתר המלכה, כי נסובה ההשגחה שהמן ילביש את מרדכי בבגדי מלכות ויכריז לפניו "ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו", **ועי"ז התפוגגה המרירות ונגרם לו לשמוח באתחלתא דגאולה, ומאז התקרבה הישועה כהרף עין, ללמדנו שרק על ידי השמחה אפשר להינצל מן הכל.**

10. אסתר פרק ו

(יא) וַיִּקַּח הָמָן אֶת־הַלְּבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס וַיַּלְבֵּשׁ אֶת־מָרְדֳּכָי וַיַּרְכִּיבֵהוּ בִּרְחֹוב הָעִיר וַיִּקְרָא לְפָנָיו כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ׃

And Haman took the raiment and the horse, and he dressed Mordecai and paraded him in the city square and announced before him, "So shall be done to the man whom the king wishes to honor!"

11. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ז עמוד ב

אמר רבא: מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי.

12. תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף כז עמוד א

אמר ריש לקיש: אין אור של גיהנם שולטת בפושעי ישראל, קל וחומר ממזבח הזהב; מה מזבח הזהב שאין עליו אלא כעובי דינר זהב, כמה שנים אין האור שולטת בו, פושעי ישראל שמלאין מצות כרמון, דכתיב כפלח הרמון רקתך, אל תקרי רקתך אלא רקנין שבך – על אחת כמה וכמה

13. פרי הארץ

(מכתב כב) כי אכן "מלאים מצוות" הם אבל בגלל שאין להם "שמחה של מצוה" שייך להגדירם כפושעי ישראל כיון שאינם משיגים טעם הרוחני בעשיית מצוות, ומכאן שאינה דומה מצוה הנעשית מתוך שמחה והתלהבות למצוה הנעשית בהתיישנות ומתוך רפיון ונטול חשק[יז].

Shiur Sponsors:

Rivka Schwarzbaum for a refuah sheleimah for Aharon Yosef ben Chana Miriam.

Howie & Shevy Friedman

Sandy Hoffman